

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Β' ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Έκτακτη οικονομική ενίσχυση κοινωνικής αλληλεγγύης, έκτακτη εισφορά κοινωνικής ευθύνης των μεγάλων επιχειρήσεων και της μεγάλης ακίνητης περιουσίας και άλλες διατάξεις»

I. Γενικές Παρατηρήσεις

Το φερόμενο προς συζήτηση Νοσχ, όπως διαμορφώθηκε μετά την επεξεργασία του από τη Διαρκή Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων, αποτελείται από δύο κεφάλαια. Με τις διατάξεις του κεφαλαίου Α' (άρθρα 1-3) προβλέπεται η καταβολή έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης κοινωνικής αλληλεγγύης σε κατηγορίες πληθυσμού με χαμηλό εισόδημα και σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, επιβάλλεται σε νομικά πρόσωπα έκτακτη εφάπαξ εισφορά επί του συνολικού καθαρού εισοδήματος του οικονομικού έτους 2009, εφόσον αυτό υπερβαίνει τα πέντε εκατομμύρια (5.000.000) ευρώ, θεσπίζεται έκτακτη εφάπαξ εισφορά επί της μεγάλης ακίνητης περιουσίας φυσικών προσώπων, η οποία προσδιορίζεται ανά κλιμάκιο φορολογητέας αξίας με προοδευτικό συντελεστή, και προβλέπεται αναδρομική αύξηση του συντελεστή του Ενιαίου Τέλους Ακινήτων («ΕΤΑΚ») ορισμένων κατηγοριών νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

Με τις διατάξεις του κεφαλαίου Β' (άρθρα 4-6) ρυθμίζονται θέματα αρμοδιότητας των Υπουργείων: Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Συγκεκριμένως, με το άρθρο 4 ρυθμίζονται ζητήματα και παρατείνονται προθεσμίες που αφορούν τη φορολόγηση κερδών από λαχεία, στοιχήματα και τηλεοπτικά έπαθλα, την επιβολή έκτακτης εισφοράς στα πλοία αναψυχής, την περαιώση εκκρεμών φορολογικών υποθέσεων, τη φορολογία των κερδών από πώληση εισηγμένων σε οργανωμένη αγορά μετοχών, τον χρόνο παραγραφής δημοσίων εσόδων σε

οφειλές προς το Δημόσιο στο πλαίσιο πτωχευτικών διαδικασιών και σε δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων. Με το άρθρο 5 παρέχεται, κατ' απόκλιση των οριζόμενων στις κείμενες διατάξεις, η δυνατότητα στον Οργανισμό Εργατικής Κατοικίας να παραχωρεί κατοικία σε δικαιούχους του οι οποίοι υπέστησαν μόνιμη ολική ανικανότητα για εργασία από εγκληματική επίθεση λόγω της συνδικαλιστικής τους δράσης. Με το άρθρο 6 επανακαθορίζεται το ανώτατο όριο μηνιαίων αποδοχών και πρόσθετων αμοιβών των ιατρών του Ε.Σ.Υ., παρέχεται, σε περιπτώσεις έκτακτων αναγκών, η δυνατότητα χορήγησης αποζημίωσης στο ιατρικό, νοσηλευτικό και λοιπό προσωπικό του Ε.Σ.Υ., και συνιστώνται θέσεις ειδικευμένων ιατρών του Ε.Σ.Υ.

Συμφώνως προς την αιτιολογική έκθεση, κύρια στόχευση του κεφαλαίου Α' του Νοχ είναι η οικονομική ενίσχυση πολιτών, οι οποίοι βρίσκονται κάτω από τα όρια της φτώχειας, μέσω της επιβολής έκτακτης εφάπαξ εισφοράς στα κέρδη των μεγάλων επιχειρήσεων και στη μεγάλη ακίνητη περιουσία, βάσει γενικών και αντικειμενικών κριτηρίων, κατ' εφαρμογή της αρχής της φορολόγησης βάσει της φοροδοτικής ικανότητας (σχετικώς με την αρχή της φοροδοτικής ικανότητας του άρθρου 4 παρ. 5 του Συντάγματος, βλ., ενδεικτικώς, Β. Αραβαντινό, Η αρχή της ισότητας ενώπιον των δημοσίων βαρών κατά το άρθρο 4 παρ. 5 του Συντάγματος, 1993, σελ. 57 επ. και Θ. Φορτσάκη, Φορολογικό Δίκαιο, 2008, σελ. 109 επ.).

Όπως είναι γνωστό, η φορολογία αποτελεί το σημαντικότερο μέσο που διαθέτει το κράτος για την αντιμετώπιση του κοινωνικού και οικονομικού προβλήματος της ανισοκατανομής του πλούτου. Στα σύγχρονα κράτη λαμβάνονται συχνά, πλέον, φορολογικά μέτρα για την εξυπηρέτηση κοινωνικών σκοπών, ο δε νομοθέτης οφείλει, όταν θεσπίζει φορολογικούς κανόνες, να συμβάλλει στην άμβλυνση των ανισοτήτων, προσδίδοντας, ταυτοχρόνως, ουσιαστικό περιεχόμενο στα κοινωνικά δικαιώματα των άρθρων 21 έως 25 του Συντάγματος.

Η κοινωνική λειτουργία του φόρου, όχι μόνο δεν είναι αντίθετη προς το Σύνταγμα, αλλά επιδοκιμάζεται από αυτό, και θεμελιώνεται στα άρθρα 4 παρ. 5 και 78 παρ. 4, σε συνδυασμό προς τις λοιπές κοινωνικού περιεχομένου συνταγματικές διατάξεις. Έτσι, η κοινωνική διάσταση του φορολογικού φαινομένου εδράζεται αφενός στο άρθρο 4 παρ. 5, το οποίο καθιερώνει την αρχή της φορολόγησης με βάση τη φοροδοτική ικανότητα (ή, αλλιώς, αρχή της αναλογικής φορολογικής ισότητας), και αφετέρου στο άρθρο 78 παρ. 4 του Συντάγματος, όπου προβλέπονται εξαιρέσεις και απαλλαγές από τη φορολογία για λόγους δημοσίου συμφέροντος, στους οποίους, κατά τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, ανήκουν και οι κοινωνικοί λόγοι (Ελ.

Θεοχαροπούλου, Κοινωνικές λειτουργίες του φόρου και φοροδοτική ικανότητα, ΔτΑ, 2002, σελ. 213-260). Εν όψει των ανωτέρω, βασικός μεν σκοπός της επιβολής φορολογικών επιβαρύνσεων είναι ο πορισμός δημοσίων εσόδων (ταμειευτικός σκοπός, βλ. ΑΕΔ 1/1986), δεν συνάγεται όμως εξ αυτού ό- τι οικονομικό βάρος το οποίο επιδιώκει, κατά βάση, μη ταμειευτικούς σκο- πούς, δεν συνιστά φόρο. Συνεπώς, αν και η είσπραξη εσόδων αποτελεί την κύρια λειτουργία του φόρου, η ελληνική νομολογία (ΑΕΔ 6/1983, ΑΕΔ 1/1986, ΣτΕ 835/1985, ΣτΕ 2160/1991) δεν εξαρτά τον χαρακτηρισμό ορι- σμένης οικονομικής επιβάρυνσης ως φόρου από την επιδίωξη αποκλειστι- κώς ταμειευτικών σκοπών, αποδεχόμενη, επομένως, την ευχέρεια του νομο- θέτη να διαμορφώνει τις φορολογικές διατάξεις κατά τρόπο που να επιδιώ- κονται και άλλοι σκοποί (βλ. Κ. Φινοκαλιώτη, Φορολογικό Δίκαιο, 2005, σελ. 29), όπως αυτός ο οποίος επιδιώκεται με το κεφάλαιο Α΄ του προτεινόμενου Νοσχ, η άμβλυνση, δηλαδή, της άνισης κατανομής του εθνικού πλούτου χά- ριν της κοινωνικής αλληλεγγύης.

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων του Νοσχ

1. Επί του άρθρου 1

Με την προτεινόμενη ρύθμιση της περίπτωσης Γ΄ της παραγράφου 2 ορί- ζεται ότι επίδομα τετρακοσίων (400) ευρώ καταβάλλεται και σε όσους δεν υ- περέβαιναν κατά το οικονομικό έτος 2009 τα εισοδηματικά όρια χορήγησης του ΕΚΑΣ (όπως αυτά καθορίσθηκαν με τις περιπτώσεις β) και γ) του άρθρου Μόνου, παρ. 1, των υπ' αριθ. Φ.11321/5250/439/3-6-2008 και 120612/0092/2- 6-2008 ΚΥΑ), εφόσον, κατά την έναρξη ισχύος του προτεινόμενου νόμου, λαμβάνουν προνοιακά επιδόματα ως άτομα με αναπηρίες ή λαμβάνουν δια- τροφικό επίδομα ως νεφροπαθείς ή έχοντες υποβληθεί σε μεταμόσχευση καρδιάς, ήπατος, πνευμόνων ή μυελού των οστών. Η ιδιαίτερη προστασία των ατόμων με αναπηρίες και η ευνοϊκή μεταχείρισή τους κατοχυρώνεται ει- δικώς στο άρθρο 21 του Συντάγματος. Η πραγμάτωση της συνταγματικής ε- πιταγής δύναται να εξικνείται έως και «την αντίστροφη διακριτική μεταχείρι- ση» (βλ. Κ. Χρυσόγονο, Ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα, 2002, σελ. 117 επ. και 538). Συναφώς, έχει κριθεί από το Συμβούλιο της Επικρατείας θεμιτή η σε ποσοστό 10% προσαύξηση της βαθμολογίας των τέκνων αναπήρων πο- λέμου σε διαγωνισμούς για την κατάληψη θέσεων υπαλλήλων σε Ο.Τ.Α., με το σκεπτικό ότι δεν υπερβαίνει τα ακραία όρια, ώστε να εμφανίζεται ως αδι- καιολόγητο και, άρα, συνταγματικώς ανεπίτρεπτο προνόμιο (ΣτΕ 477/1989). Επισημαίνεται, τέλος, ότι το δικαίωμα για κοινωνική πρόνοια ενισχύθηκε σε ό,τι αφορά τα άτομα με αναπηρίες, κατά την αναθεώρηση του 2001, με τη νέα παράγραφο 6 του άρθρου 21 του Συντάγματος.

2. Επί του άρθρου 2

Με την προτεινόμενη παράγραφο 1 ορίζεται ως βάση υπολογισμού της εισφοράς των νομικών προσώπων το συνολικό καθαρό φορολογητέο εισόδημα, όπως αυτό προσδιορίζεται με βάση τα άρθρα 31 παρ. 19 και 105 παρ. 7 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ΚΦΕ), ο οποίος κυρώθηκε με τον ν. 2238/1994. Περαιτέρω, προβλέπεται ότι, ειδικώς για τις επιχειρήσεις οι οποίες δημοσίευσαν οικονομικές καταστάσεις συμφώνως προς τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ), η εισφορά επιβάλλεται επί των καθαρών κερδών τους, τα οποία προκύπτουν από την εφαρμογή των ΔΛΠ, εφόσον αυτά είναι μεγαλύτερα από το συνολικό καθαρό φορολογητέο εισόδημά τους. Επισημαίνεται, καταρχάς, ότι θα ήταν ίσως σκόπιμο να διευκρινίζεται εάν η αναφορά σε καθαρά κέρδη που προκύπτουν από την εφαρμογή των ΔΛΠ καταλαμβάνει τα κέρδη προ φόρων ή μετά την επιβολή φόρων.

Η αρχή της φορολογικής ισότητας και, συγκεκριμένως, η αρχή της φορολόγησης με βάση τη φοροδοτική ικανότητα επιβάλλει όμοια φορολογική μεταχείριση προσώπων τα οποία τελούν υπό τις ίδιες (οικονομικές) συνθήκες και, αντιστρόφως, ανόμοια μεταχείριση εκείνων τα οποία τελούν υπό διαφορετικές συνθήκες (βλ. Κ. Φινοκαλιώτη, όπ. π., σελ. 135-136 και 141-145). Εν προκειμένω, η σύνταξη οικονομικών καταστάσεων με διαφορετικούς λογιστικούς κανόνες (ΔΛΠ αντί Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων) συνδέεται αποκλειστικώς με την χρηματοοικονομική ενημέρωση των μετόχων, των πιστωτών και τρίτων προσώπων, και δεν επηρεάζει την πραγματική οικονομική κατάσταση της επιχείρησης, η οποία απλώς απεικονίζεται με διαφορετικό τρόπο. Για τον λόγο αυτό, εξ άλλου, υφίσταται στην ελληνική έννομη τάξη καταρχήν σαφής διαχωρισμός μεταξύ ΔΛΠ και φορολογικής νομοθεσίας (άρθρα 140 παρ. 1 κ.ν. 2190/1920 και 105 παρ. 17 ΚΦΕ. Βλ. και Γ. Μάτσο, ΔΛΠ και φορολογία επιχειρήσεων, Επιχείρηση 7/2005, σελ. 992-1000). Ως εκ τούτου, μπορεί να υπάρξει προβληματισμός ως προς το εάν η δημοσίευση οικονομικών καταστάσεων βάσει των ΔΛΠ αποτελεί, καθεαυτή, ένδειξη διαφοροποιημένης φοροδοτικής ικανότητας σε σχέση με επιχειρήσεις οι οποίες δημοσιεύουν οικονομικές καταστάσεις βάσει των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων, ώστε να δικαιολογείται διακριτική φορολογική μεταχείριση.

Περαιτέρω, για λόγους νομικής ακριβολογίας θα ήταν, ενδεχομένως, σκόπιμο να γίνεται αναφορά σε «επιχειρήσεις που δημοσίευσαν οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με τους κανόνες των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς».

3. Επί του άρθρου 3

Με τις διατάξεις της παραγράφου 2 τροποποιούνται οι διατάξεις της περί-

πτωσης Β του άρθρου 11 του ν. 3634/2008, όπως ισχύει, σχετικώς με τον υπολογισμό του ΕΤΑΚ των νομικών προσώπων, ώστε να υπάγονται εφεξής στον συντελεστή 3‰ (αντί του συντελεστή 1‰ που ισχύει σήμερα) τα υποκείμενα στο ΕΤΑΚ ακίνητα των περιπτώσεων ι΄, ια΄ και ιβ΄ του άρθρου 8 του ν. 3634/2008, καθώς και νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου της περίπτωσης η΄ του ίδιου άρθρου για τα μη ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητά τους. Έτσι, μεταξύ άλλων, με την προτεινόμενη ρύθμιση, τα μη ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα όλων των καθιδρυμάτων των γνωστών θρησκειών, ανεξαρτήτως νομικής μορφής, είτε δηλαδή είναι ιδιωτικού δικαίου είτε είναι δημοσίου δικαίου, θα υπόκεινται σε ΕΤΑΚ με συντελεστή 3‰. Η ανωτέρω τροποποίηση ερείδεται, συμφώνως προς την αιτιολογική έκθεση, επί της συναφείας των σκοπών (θρησκευτικών) που επιδιώκουν τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα προς τους κοινωνικούς, φιλανθρωπικούς και εκπαιδευτικούς σκοπούς που επιδιώκουν τα νομικά πρόσωπα του εδ. β΄, περ. Β του άρθρου 11 του ν. 3634/2008, όπως ισχύει.

Σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό, ο οποίος συμφώνως προς την αιτιολογική έκθεση, αποτελεί το κριτήριο της προτεινόμενης ρύθμισης, παρατηρούνται τα εξής:

α) Η ιδιαίτερη μεταχείριση που συνεπάγεται ο χαρακτηρισμός της Εκκλησίας της Ελλάδος, των ιερών μητροπόλεων, των ενοριών, των ιερών μονών κ.λπ., ως νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, δεν συνεπάγεται ούτε την πλήρη εξομοίωσή τους με το Δημόσιο (χωρεί πάντοτε, λ.χ., αναγκαστική εκτέλεση σε βάρος τους, κατά τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε., για την είσπραξη βεβαιωμένης απαίτησης φόρων, βλ. γνμδ. ΝΣΚ 626/1978, καθώς και Σ. Τρωιάνο – Γ. Πουλή, Εκκλησιαστικό Δίκαιο, 2003, σελ. 510), ούτε, κατ' ανάγκην, την εφαρμογή ρυθμίσεων, οι οποίες αφορούν γενικώς στα ν.π.δ.δ., και επί των εκκλησιαστικών και θρησκευτικών εν γένει ν.π.δ.δ., εάν, ιδίως, προκύπτει αντίθετη βούληση του νομοθέτη (βλ. ενδεικτικώς το άρθρο 1 παρ. 5 εδ. γ΄ του ν. 2286/1995 σχετικώς με τη διενέργεια προμηθειών στον δημόσιο τομέα, το οποίο εξαιρεί ρητώς από το πεδίο εφαρμογής του νόμου όλα σχεδόν τα ν.π.δ.δ. της Εκκλησίας). Περαιτέρω, σημειώνεται ότι τα εκκλησιαστικά, και εν γένει τα θρησκευτικά, ν.π.δ.δ. υπόκεινται σε διαφορετικούς κανόνες ως προς την οργάνωση, διοίκηση και λειτουργία τους (βλ., ενδεικτικώς, τον Καταστατικό Χάρτη της Εκκλησίας της Ελλάδος, ο οποίος παρέχει στην Ιερά Σύνοδο της Ιεραρχίας αρμοδιότητα για την έκδοση διοικητικών κανονιστικών πράξεων, χωρίς παρέμβαση οργάνων του κράτους, προκειμένου περί της ρύθμισης θεμάτων οργάνωσης και λειτουργίας των εκκλησιαστικών νομικών προσώπων), την οικονομική τους διαχείριση, την πρόσληψη προσωπικού, τη διενέργεια προμηθειών κ.λπ., σε σχέση με τα λοιπά ν.π.δ.δ..

β) Η εξομοίωση των εκκλησιαστικών νομικών προσώπων με τα λοιπά νομικά πρόσωπα που επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς, ανεξαρτήτως της νομικής τους μορφής, προβλεπόταν και για τη φορολόγηση του εισοδήματός τους από εκμίσθωση οικοδομών και γαιών υπό το καθεστώς του άρθρου 13 παρ. 19 του ν. 2459/1997 και μέχρι τη σταδιακή κατάργησή της με το άρθρο 6 παρ. 1 και 5 του ν. 3296/2004.

4. Επί του άρθρου 4

Στην προτεινόμενη περίπτωση β' της παραγράφου 2, με την οποία παραιτείται έως την 30.4.2010 η προθεσμία καταβολής της έκτακτης εισφοράς πλοίων αναψυχής, η αναφορά στον «ν. 3790/1999» πρέπει να αντικατασταθεί από αναφορά στον «ν. 3790/2009».

Με τις προτεινόμενες διατάξεις του πρώτου εδαφίου της περίπτωσης α' της παραγράφου 4 προβλέπεται η αντικατάσταση της παραγράφου 1 του άρθρου 42 του ν. 3756/2009, με σκοπό την εκ νέου παράταση της έναρξης ισχύος των ρυθμίσεων των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 38 του ΚΦΕ, όπως αντικαταστάθηκαν από τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 16 του ν. 3697/2008. Παρατηρείται ότι, ενδεχομένως, θα ήταν νομοτεχνικώς αρτιότερο να τροποποιηθούν απευθείας οι ρυθμίσεις του άρθρου 38 του ΚΦΕ και, συγκεκριμένως, το πρώτο εδάφιο των παραγράφων 3 και 4, ούτως ώστε η ημερομηνία «1.1.2009» να αντικατασταθεί από την ημερομηνία «1.7.2010». Ως προς τη ρύθμιση του δεύτερου εδαφίου της περίπτωσης α' της παραγράφου 4 και ενόψει του ότι το ζήτημα αυτό ρυθμίζεται με την παράγραφο 2 του άρθρου 21 του ν. 3697/2008, θα ήταν ίσως σκόπιμο, αντί να θεσπισθεί νέα ρύθμιση, να αντικατασταθεί η ημερομηνία «1.1.2009» από την «1.7.2010» στην προαναφερθείσα παράγραφο 2 του άρθρου 21 του ν. 3697/2008.

Με την προτεινόμενη παράγραφο 5 ορίζεται ότι παρατείνεται μέχρι 31.12.2011 ο χρόνος παραγραφής των βεβαιωμένων, στις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες και τα Τελωνεία του Κράτους, χρεών προς το Δημόσιο και τρίτους τα οποία παραγράφονται εντός των ετών 2009 και 2010. Παρατηρείται ότι, με αφορμή την ομοίου περιεχομένου ρύθμιση του άρθρου 22 παρ. 12 του ν. 2523/1997, έχει κριθεί (ΣΤΕ 1508/2002) ότι ο νομοθέτης δύναται να παρατείνει τον χρόνο παραγραφής μόνο των αξιώσεων εκείνων για τις οποίες ο χρόνος αυτός δεν είχε ακόμη συμπληρωθεί κατά την έναρξη ισχύος του νεότερου νόμου και, επομένως, πρέπει να γίνει δεκτό, κατ' ακολουθία της ανωτέρω κρίσης του ΣΤΕ, ότι η προτεινόμενη διάταξη δεν καταλαμβάνει όλα τα βεβαιωμένα χρέη προς το Δημόσιο τα οποία παραγράφονται εντός του έτους 2009, αλλά μόνο εκείνα των οποίων ο χρόνος παραγραφής συμπληρώνεται μετά την έναρξη ισχύος της διάταξης [βλ. και Ευ. Μπέη, Άρθρο 22 παρ.

2 Ν. 2523/1997 – Όρια νομοθετικής παράτασης του χρόνου παραγραφής των χρηματικών αξιώσεων του Δημοσίου εναντίον διοικουμένων, Δ 33, σελ. 1100-1105 και Ε. Κατσούρα, Το ζήτημα της παραγραφής των απαιτήσεων του Δημοσίου, ΕΔΚΑ 12/564 (2009), σελ. 886-890].

Με τις προτεινόμενες διατάξεις της παραγράφου 6 ρυθμίζονται θέματα που έχουν ανακύψει μετά την έναρξη ισχύος του νέου Πτωχευτικού Κώδικα, ο οποίος κυρώθηκε με τον ν. 3588/2007, και, συγκεκριμένως, η συμμετοχή του Δημοσίου στη διαδικασία συνδιαλλαγής των άρθρων 99 επ. του Πτωχευτικού Κώδικα, η κατάταξη του Δημοσίου έναντι των λοιπών πιστωτών στις πτωχευτικές διανομές, καθώς και διαδικαστικά θέματα που αφορούν στην αίτηση και την απόφαση κήρυξης πτώχευσης. Εν προκειμένω παρατηρείται ότι θα ήταν, ενδεχομένως, νομοτεχνικώς αρτιότερο, να ενταχθούν οι προτεινόμενες ρυθμίσεις είτε στον Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων (ν.δ. 356/1974) είτε στον Πτωχευτικό Κώδικα.

Αθήνα, 30.11.2009

Οι εισηγητές
Δημήτρης Κανελλόπουλος
Προϊστάμενος του Τμήματος Διεθνών
και Αμυντικών Μελετών
Γιώργος Φωτόπουλος
Ειδικοί επιστημονικοί συνεργάτες

Ο προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αν. Καθηγητής του Πανεπιστημίου
Θεσσαλίας

Ο προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Αν. Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών